

ΣΠΗΛΑΙΟ ΚΥΚΛΩΠΑ ΓΙΟΥΡΩΝ: ΔΥΣΚΟΛΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕ ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Στέλλα Κατσαρού¹ - Αδαμάντιος Σάμπσον²

¹ Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας, ΥΠΠΟ, Αρδηττού 34β, Αθήνα 11636 <stellak@acci.gr>

² Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος 85100 <adsampson@rhodes.aegean.gr>

Η έρευνα στο σπήλαιο του Κύκλωπα, στα Γιούρα, ένα ερημόνησο βόρεια της Αλοννήσου, ήταν ένα από τα σημαντικότερα και δυσκολότερα προγράμματα της Εφορείας Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας την τελευταία δεκαετία. Τα αποτελέσματα της έρευνας αντάμειψαν γενναϊόδωρα την υπομονή και προσπάθεια των ανθρώπων που κουράστηκαν από τη σκληρότητα της διαβίωσης και της ανασκαφής, πολλές φορές χωρίς να είναι προετοιμασμένοι για τόσες θυσίες. Πρόκειται για δύο καινούργια δεδομένα στο χώρο της προϊστορίας του Αιγαίου: το πρώτο είναι η ανακάλυψη στρωμάτων της Μεσολιθικής, φάσης αόρατης έως πρόσφατα στην ιστορία των νησιών του Αιγαίου. Το δεύτερο είναι η ανακάλυψη μιας σειράς γραπτών αγγείων της πρώιμης Νεολιθικής με αναπάντεχα εντυπωσιακή διακόσμηση, εντελώς τοπική ως προς το ύφος και τα σχήματα σε σχέση με τα σύγχρονα που γνωρίζουμε από την ηπειρωτική Ελλάδα. Τα αγγεία αυτά είχαν αποτεθεί σε έναν από τους πιο δυσπρόσιτους και σκοτεινούς χώρους του σπηλαίου.

Ο υψηλός συμβολικός τους ρόλος, προφανής από το πλήθος των σχεδίων που φέρουν και από το μέγεθος της "επένδυσης" που συνιστά η κατασκευή καθενός από αυτά, πιστεύουμε ότι αποτελεί ένδειξη μιας ιδιαίτερης χρήσης της ίδιας της κεραμικής καταρχήν και κατ' επέκταση και του χώρου, λατρευτικής ή απλώς ιερής.

CAVE OF CYCLOPE ON YOURA, NORTHERN SPORADES: IMPRESSIVE FINDS REWARD EFFORT DEMANDING MISSION

Stella Katsarou¹ – Adamantios Sampson²

¹ Ephorate of Palaeoanthropology-Spelaology, Ministry of Culture, Ardettou 34b, Athens 11636 <stellak@acci.gr>

² Department of Mediterranean Studies, University of the Aegean, Rhodes 85100 <adsampson@rhodes.aegean.gr>

Research in the Cave of Cyclope, on Youra, a deserted island to the north of Alonnesos, Northern Sporades, has been one of the most important and difficult projects of the Ephorate of Palaeoanthropology-Spelaology within the last decade. The results of the project have generously rewarded patience and effort of the participants who survived the rough conditions of camping and excavation, which most of them had not expected before. The rewards were the two major new data sets for the Aegean prehistory that the cave has yielded: the first is the recovery of layers of the Mesolithic, which was an invisible period in the life of the Aegean islands up to recently. The second is the

discovery of a set of red-on-white painted pots of the Early Neolithic (early 6th mil. B.C.), decorated with unexpectedly impressive designs and very local idiosyncrasy regarding the style and patterns as compared with the contemporaneous mainland types. These pots have been deposited inside one of the most inaccessible and dark areas of the cave. Their high value of symbolism is becoming obvious from the big number of designs and the extent of "investment" of effort and meanings each piece carries, which we believe suggests a particular kind of function for this pottery and conclusively also for the area of deposition: a "sacred" role, possibly even extending to rituals.